చిన్నకథ

"అమృత్"

మళ్ళీ ఆరోజు వాళ్ళు తెనుస్తారం [illegible] ఊరూ ఎస్టా ఎంటుస్తుది [illegible] ఎట్లాగైతేనేం నిద్రలేచి, కాకుతాటు [illegible] కన్నారు సెవల్లో అంటి [illegible] అదంతా ఒక [illegible] వేశం పెళ్ళితో తమాషా [illegible] కాలేజికి బయలుదేరాడ

"ఏది వెంట రిక్షాలు [illegible] అంటే [illegible] అంటుంటే ఒక్కొక్కరే [illegible] క్లాసుమేట్స్, స్నేహితుల [illegible] తెరుస్తూ ఒకటీ, కుటుంబాన్ని [illegible] ఏంలోయ్ [illegible] అయితే నీవుంటావో [illegible] 'బాగున్నావా' అంటూ [illegible] తన్ని [illegible] మాయాలు [illegible]

కాని, ఆయన [illegible] కాలేజీ [illegible] కుర్రాడు తెలియక [illegible] తాడు [illegible] ఒడ్డు [illegible] వాడిలోంటి [illegible] కలిగింది [illegible] కడ్డుతున్నాడు?" అన్నాడు.

"ఆ ఊరికేనే [illegible] మాకు తెలిసిన వాళ్ళు [illegible]

'ఓహో!'

అవతల మిత్రుడు ఈ 'ఓహో' ఏదో చెప్పబోయేవాడుకన్నా [illegible] అడిగాడు తెల్పరిల్చుకొని [illegible] రకం మనుష్యులండి! అన్నాడు వెంకటేశుకు అసహ్యం వేసింది ఇలాగా, 'అందరూ అదొక రకం మనుష్యులే' అని చెప్పేయాడు.

ఇంకొకడు కనిపించి 'కొడ్డికే ఎక్కుకున్నారో' అన్నారు. గట్టుం విషయం అని [illegible] గ్రహించి "ఎట్టే! ఒప్పకోలు [illegible] ఉంటేగా ఒప్పుకోటం అంటానికి మేమేం అడగలేదు వాళ్ళే వచ్చారు మా నాన్నగారికి కట్నా అడిగే అలవాటు లేదు"

"ఒప్పుకు లేండి అయితే [illegible] చెప్పి చే కొట్టామనో [illegible] అన్నా [illegible] వెంకటేశానికి కష్టం వేంది [illegible] ఇవేది గమనించని [illegible] పేహితుడు —

"ఆ అమ్మాయి నా [illegible] ఎప్పుడు మరిచి"

"మీ [illegible] అప్పుడు?"

"ఆ, ఉన్నాను ఇండబట్టే "

"వాళ్ళ వెంట [illegible] వెళ్ళిపోయారు [illegible] అన్నాడు వెంకటేశం

"ఓ, నాకేం, [illegible] కుమ్మనా?"

"ఏమో, మీకు తెలుసు [illegible] మీ తం తెలుసుటుందా"

అవతల స్నేహితుడు [illegible] లాడిగా వాడు ఏ మనాలో తోచక [illegible] తార్ వాడు [illegible] క్లాసులోకి వెళ్ళారు.

సాయంత్రం ఇంటికి వెళ్ళేటప్పుడు [illegible] మాట్లాడుతుంటే [illegible] వాళ్ళ [illegible] ఇచ్చారు ఎకరం ఇస్తానని [illegible]"

ఆహా, ఉండుకో [illegible] పడిగాడని [illegible] లేసింది" అనుకొన్నాడు మనస్సులో వెంకటేశం. ఎకరం కోసం [illegible] వదులుతారా ఏం [illegible] మ్యులు? అయినా నేనెక్కడ ఎకరం [illegible] కారం [illegible] పొంగం [illegible] కూర్చోట [illegible] మామగారు

[illegible] మామగారు [illegible] వెంకటేశం [illegible] లోపం లేకుండా [illegible] జరిగేదే [illegible] ఒక రోజు [illegible] ఇద్దరూ కూర్చొని మాట్లాడుకుంటున్నారు

"ఇప్పుడు [illegible] మనుకొంటున్నానా" అన్నాడు మామగారు.

"అప్పుడంటే!"

"ఏ చిన్న [illegible] అయినా [illegible] కాకుండా [illegible] ఏదో అద్దె ఇంట్లో ఉంటున్నాడుగా సర్దిపోదునా?"

"లాభం లేదండీ" అద్దె ఇంటి [illegible] ఎప్పుడు [illegible] పడలేదు. అందుకని ఏదో ఇప్పుడు మేనాళ్ళాని సిద్ధపరుచుకొన్నాం."

"మరి చెప్పు?"

"అవే నమ్మండి. [illegible] వెళ్ళుకొని [illegible] రేపాలా మేము?"

మామగారు కాసేపు మాట్లాడలేదు. తర్వాత "ఇంస్టిట్యూట్ లో ఒక ఫ్లాటు ఉంది. ఫిఫ్ట్ ఎకోట్ ఎ కార్నింగ్ యుది క్లాత్, అని. మన [illegible] తలో మనం సరిపుచ్చుకోవాలి. ఇప్పుడు ఇంటి కోసం మళ్ళీ నాలుగు ఎకరాలు [illegible] అంతకంటే అవ్యక్తమైన పని లేదు.

ఆ నాలుగు ఎకరాలు [illegible] మీకు [illegible] పంచి, పందాయాలైతే తెప్పుకొంటుంటే, వేసేళ్ళు [illegible] చన్నీళ్ళుగా ఏదో గడచిపోతుంటుంది. మామి అమ్ముకోటం మాత్రం చాలా అవ్యక్తమైన సంగతే."

మామగారు ఆ రోజుకి కొంతసేపు మాట్లాడారు. మామూలు సమయంలో అత్తగారు వంటింట్లో నుంచి "వినుటండీ మీరు" అని మందలింపుగా అన్నది.

"ఏం లేదులే నీ పని నువ్వు చూసుకో" అని దబాయించి మామగారు చెప్పవలసుకొన్నదంతా చెప్పారు.

వెంకటేశం ఇంటికి వచ్చి జరిగిందంతా తల్లి, దండ్రులకు చెప్పాడు. తండ్రి కష్టపడ్డాడు. కావాలని డబ్బు పొదుచేసుకొంటూరా ఎక్కడన్నా? 'కట్ ది కోట్ ఎకార్డింగ్ టుది క్లాత్' అంటే అసలు గుడ్డ లొత్తినా చాలకపోతే ఏమిటి కట్ చేసేది? ఎట్లా పడితే అట్లా కుదితే అది కోట్ ఎట్లా అవుతుంది? వెంకటేశం తండ్రిని చూసి విషాద పడ్డాడు. తండ్రి తమ అభివృద్ధి కోసం నెత్తురు ధారపోస్తున్నాడు. ప్రతివాడు సలహా లిచ్చేవాడే. నాన్న ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసుకొంటాడు. మామగారికి గట్టిగా ఏదో సమాధానం ఇయ్యలేకపోయినందుకు వెంకటేశం తన్ను తాను నిందించుకొన్నాడు.

వెంకటేశం ఎండలో మాడి పొద్దున తొమ్మిది గంటలకి మామగా రింటికి చేరాడు. వెళ్ళగానే కాళ్ళకి నీళ్ళు, మంచి నీళ్ళు, కాఫీ, కుశల ప్రశ్నలు అన్నీ అయినయ్. వెళ్లాలు పెళ్ళికి అందరూ రావలసిందని పిలిచి శుభలేఖ చేతి కిచ్చారు వెంకటేశం. చూచి, 'ఆ, అట్లాగే, ఉత్తరంలో సంగతి సందర్భాలన్నీ వ్రాశారుగా. తెలిసిన విషయం అనుకొంటున్నదే నాయ. నువ్వు పనిగట్టుకు రాకపోతే యేం?" అన్నారు మామగారు. వెంకటేశానికి ప్రాణం సిరసమైంది. ఏదో పిలవాలని..." అన్నాడు.

తరువాత మామగారు ఆడిగిన వాటికి ముక్తసరిగా సమాధానా లిచ్చి పూరుకొన్నాడు. ఏదో మనస్సు తుక తుక ఉడికిపోవటం మొదలు పెట్టింది. పిలవటానికి రావటంగూడా తప్పేనా? అయినా మా అర్హుతో మేం వస్తే, ఈయనకేం కష్టం? భోజనాలు అయినయ. పెళ్ళికొడుకు యోగ్యతాయోగ్యతల ప్రసక్తి వచ్చింది. "పిల్లవాడు చాలా మంచివాడుటా. చదువుకొంటున్నాడా, ఉద్యోగమా? ఆస్తి ఏం లేదని వింటున్నాం" అన్నారు మామగారు.

"అవును. ఆస్తి అంతా నేనొకనే హరించుకుపోయింది. అతను ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. నెల్రమ్ నెంట్ ఉద్యోగమే."

"అయితే మంచిదేలే. ఆస్తి, అన్నా ఉండాలి; ఏదన్నా ఉద్యోగంలో సెటిల్ అయ్యన్నా ఉండాలి. లేకపోతే లాభం లేదు."

వెంకటేశానికి మళ్ళీ దెబ్బ తిన్నది మనస్సు. తనకు ఆస్తి లేదు. ఉద్యోగం లేదు. చదువే పూర్తి కాలేదు. తన వంటివాడికి కూతుర్ని ఎట్లా ఇచ్చుకొన్నాడు ఈయన? మామగారు మత్తుగా పడక కుర్చీలో పడుకొని కళ్ళు మూస్తున్నారు. పాపం! ఏదో పొరపాటున ఇచ్చారు హూతుర్ని. ఇప్పుడు విచారిస్తున్నారు. విచారిస్తారు— విచారిస్తాడు. డబ్బుమీద ఇంత ఆలోచనా? అయినా మేము వెళ్ళి పిల్ల నియ్యమని కాళ్ళు గడ్డాలు పట్టుకొన్నామా? ఎవ రియ్యమన్నారు? ఎవరు ఏడవ మన్నారు? అసలు డబ్బున్న వాళ్ళందరికీ ఒకటే రోగం. అసలు దీనిని ధైర్యపర్చ తేస్తేనే. వెంకటేశానికి భార్య అనూయకు ఏసి మోహం జ్ఞాపకం వచ్చింది. పాపం! దాని తప్పేం ఉంది? అసమర్థంగా దానిమీద దేమిటి, నా బొంద నా కోపం నేనూను. తల్లి దండ్రుల్ని, అన్నదమ్ముల్ని అందర్ని వదిలి వస్తుంది నేనే దిక్కని. హాండ్ కర్చీఫ్ తీసుకొని మొహానికి కప్పుకొన్నాడు. నిద్రపోతున్నట్లు ముదలకుండా పడుకొన్నాడు. కన్నీళ్లు కర్చీఫ్‌లో ఇంకినయ్. "సూర్యనారాయణగారు మంచివారే నాని లోట." ఆనాటి మిత్రుని మాటలు జ్ఞాపకం వచ్చినయ్.

వెంకటేశానికి భార్య కావలానికి వచ్చింది. చాలామందికి భార్య కావలానికి రాగానే కనీసం కొంతకాలం అన్నా ప్రమేయం తెలిసి. కాని వెంకటేశం విషయం అందుకు విరుద్ధమైంది. భార్యమీద అనురాగంకోసం కాటు ప్రత్యేకమైన అసహ్యం కలిగింది. ఒక రోజు సాయంత్రం స్నేహితుల్తో కబుర్లు తెమల్చుకొని ఇంటికి రాగానే అతని భార్య,

"అలస్యంగా వచ్చా రేమండీ?" అన్నది.

"ఏ మాలస్యం, ఎనిమిదన్నా కాలేదు' అన్నాడు.

"బాగానే ఉంది. మన మనుకొన్న సంగతేం జేశారు?" అన్నది కొంచెం నవ్వు మొహంతో.

"ఏ మనుకొన్నాం?" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు.

"ఇతరవాళ్ళనే. నేనేనా కెళ్ళామనుకొంటేగా!"

"ఆ, అనుకొన్నాం నిజమే. కాని మరిచి పోయా" అన్నాడు నవ్వుతూ తలకాయ, చేతులు అప్పుతూ.

'ఇంట్లో మాట అయితే బాగానే మర్చిపోతారు. ఎవరన్నా స్నేహితులు పిలిస్తే, వరుగెత్తుకొని, నిమిషించుకోకుండా తోక తెంచుకు దులపరించుకుపోతారు."

'ఏమి టా వాడుడు? వూరికే పోరు పెట్టేం కోకు. ఒళ్ళు దగ్గిర పెట్టుకుండు."

ఊరికే తమాషాకి అంటే అంతకోపం ఎందుకండీ" నవ్వింది.

"సంతోషించాల్సే. పీ కలు ఒళ్ళు పొగ రెక్కింది. ఎక్కడికీ పోతయ్ గుణాలు. అన్ను ఆ పోటికలే."

"ఏ పోటికలే?"

"ఏ అబ్బ పోటికలు."

వెంకటేశం భార్యకి కబుర్లు తిరిగిసమ్.

"ఆయన సంగతి ఎందుకు అన్నుడు? అసలు మీకు మామీద వూరికేనే కోపం" తల ఎంచుకుంది.

"ఆ, తోడక, ఊరికేనే కోసం. అంతా పత్తిత్తులు. పీ, అసలు నాతో మాట్లాడకు."

వెంకటేశం గబగబా అవతలకి పోయాడు. అతని భార్య ముఖం చేతుల్లో కప్పుకొని బుక్కి బుక్కి ఏడ్చింది.

ఇటువంటి సంఘటన లెన్నో జరిగినయ్. నిష్కారణంగా బాధ పెడుతున్నానని తెలిసికూడా ఆ తర్వాత తాను బాధపడుతూ గూడా వెంకటేశం నాలికని, మనస్సుని అదుపులో పెట్టుకో గలిగేవాడు కాదు. ప్రసంగ ఎత్తాలు తన మామగారు మంచివాడని, తన పదినిగారి మీదంతో గూడ అప్పుంతా అవతలవాళ్ళదేనని, కనీసం తేకుండా కుండ బద్దలు కొట్టేసినప్పు మాటాడ మంచి మనుషులాడు అనేటంత పరిచయస్థులు చెప్పారు. ఒకవేళ మామగారు తనలో అప్పు మాటాడ్తే, తాను తీసుకొన్న అర్థం విషంగా పరేహా. మెత్తపడిన వెంకటేశం మనస్సు క్షణంలో తిరగబడింది. ఏదో తీసుకు కన్న చిన్నప్పుల్లో. పోనీ, ఎటువంటి వాడైతే ఏం? చివరికి ఒక రకమైన ఉదాసీనభావం. ఈ ఆలోచనలతోనే, వెంకటేశం ఉద్యోగం ప్రయత్నాలన్నీ అయినయ్.

దూరపు ఊళ్ళో ఉద్యోగం అయినది వెంకటేశానికి. వద్దనుకు ఊరిలో వాపులం చెప్పాలని నిర్ణయించుకొన్నాడు. చెప్పి కాలవాడు ఉండాలి గాని అయిన తర్వాత ఎక్కువగా బాధపడ్డం మంచిది గాదు. అవును. కాని డబ్బే [illegible] డబ్బు [illegible] ఏదో గడచిపోతుంటుంది. మామి అమ్ముకోటం మాత్రం చాలా అవ్యక్తమైన సంగతే."

మామగారు ఆ రోజుకి కొంతసేపు మాట్లాడారు. మామూలు సమయంలో అత్తగారు వంటింట్లో నుంచి "వినుటండీ మీరు" అని మందలింపుగా అన్నది.

"ఏం లేదులే నీ పని నువ్వు చూసుకో" అని దబాయించి మామగారు చెప్పవలసుకొన్నదంతా చెప్పారు.

వెంకటేశం ఇంటికి వచ్చి జరిగిందంతా తల్లి దండ్రులకు చెప్పాడు. తండ్రి కష్టపడ్డాడు. కావాలని డబ్బు పొదుచేసుకొంటూరా ఎక్కడన్నా? 'కట్ ది కోట్ ఎకార్డింగ్ టుది క్లాత్' అంటే అసలు గుడ్డ లొత్తినా చాలకపోతే ఏమిటి కట్ చేసేది? ఎట్లా పడితే అట్లా కుదితే అది కోట్ ఎట్లా అవుతుంది? వెంకటేశం తండ్రిని చూసి విషాద పడ్డాడు. తండ్రి తమ అభివృద్ధి కోసం నెత్తురు ధారపోస్తున్నాడు. ప్రతివాడు సలహా లిచ్చేవాడే. నాన్న ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసుకొంటాడు. మామగారికి గట్టిగా ఏదో సమాధానం ఇయ్యలేకపోయినందుకు వెంకటేశం తన్ను తాను నిందించుకొన్నాడు.

వెంకటేశం ఎండలో మాడి పొద్దున తొమ్మిది గంటలకి మామగా రింటికి చేరాడు. వెళ్ళగానే కాళ్ళకి నీళ్ళు, మంచి నీళ్ళు, కాఫీ, కుశల ప్రశ్నలు అన్నీ అయినయ్. వెళ్లాలు పెళ్ళికి అందరూ రావలసిందని పిలిచి శుభలేఖ చేతి కిచ్చారు వెంకటేశం. చూచి, 'ఆ, అట్లాగే, ఉత్తరంలో సంగతి సందర్భాలన్నీ వ్రాశారుగా. తెలిసిన విషయం అనుకొంటున్నదే నాయ. నువ్వు పనిగట్టుకు రాకపోతే యేం?" అన్నారు మామగారు. వెంకటేశానికి ప్రాణం సిరసమైంది. ఏదో పిలవాలని..." అన్నాడు.

తరువాత మామగారు ఆడిగిన వాటికి ముక్తసరిగా సమాధానా లిచ్చి పూరుకొన్నాడు. ఏదో మనస్సు తుక తుక ఉడికిపోవటం మొదలు పెట్టింది. పిలవటానికి రావటంగూడా తప్పేనా? అయినా మా అర్హుతో మేం వస్తే, ఈయనకేం కష్టం? భోజనాలు అయినయ. పెళ్ళికొడుకు యోగ్యతాయోగ్యతల ప్రసక్తి వచ్చింది. "పిల్లవాడు చాలా మంచివాడుటా. చదువుకొంటున్నాడా, ఉద్యోగమా? ఆస్తి ఏం లేదని వింటున్నాం" అన్నారు మామగారు.

"అవును. ఆస్తి అంతా నేనొకనే హరించుకుపోయింది. అతను ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. నెల్రమ్ నెంట్ ఉద్యోగమే."

"అయితే మంచిదేలే. ఆస్తి, అన్నా ఉండాలి; ఏదన్నా ఉద్యోగంలో సెటిల్ అయ్యన్నా ఉండాలి. లేకపోతే లాభం లేదు."

వెంకటేశానికి మళ్ళీ దెబ్బ తిన్నది మనస్సు. తనకు ఆస్తి లేదు. ఉద్యోగం లేదు. చదువే పూర్తి కాలేదు. తన వంటివాడికి కూతుర్ని ఎట్లా ఇచ్చుకొన్నాడు ఈయన? మామగారు మత్తుగా పడక కుర్చీలో పడుకొని కళ్ళు మూస్తున్నారు. పాపం! ఏదో పొరపాటున ఇచ్చారు హూతుర్ని. ఇప్పుడు విచారిస్తున్నారు. విచారిస్తారు— విచారిస్తాడు. డబ్బుమీద ఇంత ఆలోచనా? అయినా మేము వెళ్ళి పిల్ల నియ్యమని కాళ్ళు గడ్డాలు పట్టుకొన్నామా? ఎవ రియ్యమన్నారు? ఎవరు ఏడవ మన్నారు? అసలు డబ్బున్న వాళ్ళందరికీ ఒకటే రోగం. అసలు దీనిని ధైర్యపర్చ తేస్తేనే. వెంకటేశానికి భార్య అనూయకు ఏసి మోహం జ్ఞాపకం వచ్చింది. పాపం! దాని తప్పేం ఉంది? అసమర్థంగా దానిమీద దేమిటి, నా బొంద నా కోపం నేనూను. తల్లి దండ్రుల్ని, అన్నదమ్ముల్ని అందర్ని వదిలి వస్తుంది నేనే దిక్కని. హాండ్ కర్చీఫ్ తీసుకొని మొహానికి కప్పుకొన్నాడు. నిద్రపోతున్నట్లు ముదలకుండా పడుకొన్నాడు. కన్నీళ్లు కర్చీఫ్‌లో ఇంకినయ్. "సూర్యనారాయణగారు మంచివారే నాని లోట." ఆనాటి మిత్రుని మాటలు జ్ఞాపకం వచ్చినయ్.

వెంకటేశానికి భార్య కావలానికి వచ్చింది. చాలామందికి భార్య కావలానికి రాగానే కనీసం కొంతకాలం అన్నా ప్రమేయం తెలిసి. కాని వెంకటేశం విషయం అందుకు విరుద్ధమైంది. భార్యమీద అనురాగంకోసం కాటు ప్రత్యేకమైన అసహ్యం కలిగింది. ఒక రోజు సాయంత్రం స్నేహితుల్తో కబుర్లు తెమల్చుకొని ఇంటికి రాగానే అతని భార్య,

"అలస్యంగా వచ్చా రేమండీ?" అన్నది.

"ఏ మాలస్యం, ఎనిమిదన్నా కాలేదు' అన్నాడు.

"బాగానే ఉంది. మన మనుకొన్న సంగతేం జేశారు?" అన్నది కొంచెం నవ్వు మొహంతో.

"ఏ మనుకొన్నాం?" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు.

"ఇతర వాళ్ళనే. నేనేనా కెళ్ళామనుకొంటేగా!"

"ఆ, అనుకొన్నాం నిజమే. కాని మరిచి పోయా" అన్నాడు నవ్వుతూ తలకాయ, చేతులు అప్పుతూ.

'ఇంట్లో మాట అయితే బాగానే మర్చిపోతారు. ఎవరన్నా స్నేహితులు పిలిస్తే, వరుగెత్తుకొని, నిమిషించుకోకుండా తోక తెంచుకు దులపరించుకుపోతారు."

'ఏమి టా వాడుడు? వూరికే పోరు పెట్టేం కోకు. ఒళ్ళు దగ్గిర పెట్టుకుండు."

ఊరికే తమాషాకి అంటే అంతకోపం ఎందుకండీ" నవ్వింది.

"సంతోషించాల్సే. పీ కలు ఒళ్ళు పొగ రెక్కింది. ఎక్కడికీ పోతయ్ గుణాలు. అన్ను ఆ పోటికలే."

"ఏ పోటికలే?"

"ఏ అబ్బ పోటికలు."

వెంకటేశం భార్యకి కబుర్లు తిరిగిసమ్.

"ఆయన సంగతి ఎందుకు అన్నుడు? అసలు మీకు మామీద వూరికేనే కోపం" తల ఎంచుకుంది.

"ఆ, తోడక, ఊరికేనే కోసం. అంతా పత్తిత్తులు. పీ, అసలు నాతో మాట్లాడకు."

వెంకటేశం గబగబా అవతలకి పోయాడు. అతని భార్య ముఖం చేతుల్లో కప్పుకొని బుక్కి బుక్కి ఏడ్చింది.

ఇటువంటి సంఘటన లెన్నో జరిగినయ్. నిష్కారణంగా బాధ పెడుతున్నానని తెలిసికూడా ఆ తర్వాత తాను బాధపడుతూ గూడా వెంకటేశం నాలికని, మనస్సుని అదుపులో పెట్టుకో గలిగేవాడు కాడు. ప్రసంగ ఎత్తాలు తన మామగారు మంచివాడని, తన పదినిగారి మీదంతో గూడ అప్పుంతా అవతలవాళ్ళదేనని, కనీసం తేకుండా కుండ బద్దలు కొట్టేసినప్పు మాటాడ మంచి మనుషులాడు అనేటంత పరిచయస్థులు చెప్పారు. ఒకవేళ మామగారు తనలో అప్పు మాటాడ్తే, తాను తీసుకొన్న అర్థం విషంగా పరేహా. మెత్తపడిన వెంకటేశం మనస్సు క్షణంలో తిరగబడింది. ఏదో తీసుకు కన్న చిన్నప్పుల్లో. పోనీ, ఎటువంటి వాడైతే ఏం? చివరికి ఒక రకమైన ఉదాసీనభావం. ఈ ఆలోచనలతోనే, వెంకటేశం ఉద్యోగం ప్రయత్నాలన్నీ అయినయ్.

దూరపు ఊళ్ళో ఉద్యోగం అయినది వెంకటేశానికి. వద్దనుకు ఊరిలో వాపులం చెప్పాలని నిర్ణయించుకొన్నాడు. చెప్పి కాలవాడు ఉండాలి గాని అయిన తర్వాత ఎక్కువగా బాధపడ్డం మంచిది గాదు. అవును. కాని డబ్బే [illegible] తెలుసుకోవడ్డ. మా వాళ్ళగారికి రాయమనాడు [illegible]"

"ఇప్పుడు [illegible] ఇస్తారు. రాయండి. పోనీ నేను రాస్తాను. మీ కేమన్నా ఇష్టమైతే మీరు రాయండి. రాయండి [illegible]..."

"ఏమి అన్నాళ్లు. ఎవరినైనా అడిగేస్తాడు నేనా. ఇప్పుడు ఒక పెద్ద ఎదవని ఉన్నాడు. నా మాటా తీసివేయడు. అయ్య ప్రక్కన పెట్టి కొంచెం [illegible] వెంటనే బయల్దేరాడు. అయ్య కాళ్ళకి నమస్కారం అయ్య మీదలుగూడా పూరుకొంది.

"ఓరాయ్, రా." అన్నాడా పెద్ద ఎదవని వెంకటేశాని. ఏమి, కొంచెం అల [illegible] పరిండాలో ఎక్కిలో కూర్చొన్న తర్వాత [illegible] మేరం పన్నిన [illegible] లైటు [illegible]. "ఏ అ [illegible] ఇని, ఎప్పుడు కానా తేమిటి?" అన్నాడాయన. వెంకటేశానికి ఎదురు సమాధానం చెప్పేవింది.—

"ఎక్కండి ఊరికి వెళ్ళాలి డి. ఆవ రెక్కండి [illegible] టిలో కూరాలి. ఇవ్వాళ రేపటో అంటేట్లు [illegible] తర్వాత సర్దుకొంటాను." పెద్ద ఎదవని ఒకటి రెండు నిమిషాలు తలవంచుకు ఆలోచించాడు. వెంకటేశానికి ఆశ కొమ్ములు రెమ్మలు వేస్తున్నది. ఆయన నవ్వుమొహం పెట్టి "సరాసు" అన్నాడు. ఆశాలతికి నీటిలు మామూలుగా సోకినట్లయింది వెంకటేశానికి.

"ఏ మండి" అన్నాడు.

"నీకు తప్పకుండా ఏర్పాటు చేస్తాను. నీవు మళ్ళీ త్వరలో తిర్గగలవా ఆని?"

"తప్పకుండా తీయిస్తానండి నాలుగు నెలల్లో పస్తుండి అయినాసరే, ముందు మీ జాకీ తిర్చి తర్వాత ఏ ఆలోచనైనా చేస్తాను" అని ఆతంగా ఆయన వంక నూడటం మొదలు పెట్టాడు.

"సరే, అయితే చూద్దాం" అన్నా డాయన.

"బతికాను భగవంతుడా" అనుకొన్నాడు వెంకటేశం.

ఇద్దరూ లేచారు. వెంకటేశం నమస్కరించి, "అయితే...రేపు..." అనబోయినాడు.

ఆ, నాలుగు రోజులు దాటి కనబడు. అట్టి పెడతాను" అన్నాడు తాపీగా.

"ఏ మండీ" పాడిలి పోయాడు వెంకటేశం. "బలేవాడివే. నాలుగురోజులాగి కనబడమంటున్నాను. ఏమంత కంగారు" అని నవ్వుతూ నీవుమీద చరిచాడు. తేలు కుట్టినట్లయి వెంకటేశం నిట్టూర్చాడు.

"ఎల్లుండి వెళ్ళాండీ. ఆవ రెల్లుండి తప్పకుండా జాయిన్ అవ్వాలి. నాలుగు రోజులుదాకా ఎట్లాగండీ" అన్నాడు అతి దీనంగా.

తెబుతున్నాగా. పద. ఉత్త హడావుడి మనిషి. అప్పటికీ, ఇప్పటికీ ఒకటే. చాలామంది మారుతున్నారు గాని, నువ్విల్లాగే ఉన్నావు."

"అదికాదండీ..."

"ఏమి కాదయ్యా, తెలిసిన వాడివి గదా అని స్నేహంమీద చెబుతుంటే గ్రహించవు. ముందు పద నువ్వు. మనిషిని పీడిస్తే అవుతయ్యా నుబులు పద.....ఆ, మీ నాన్నని అడిగానని చెప్పు" అని గబుక్కున తలుపు వేసికొని లోపలికి వెళ్ళాడు. వెంకటేశానికి ఎవరో నెత్తి న ఉడ్చి కొట్టినట్లయింది. "కొంగ ముండా కొడుకు. ఆడుక్కోటానికి నన్న నమకొన్నాడు కాబోలు.ఎ...ఎట్లా ఇప్పుడు? దారి కనబడక పోతే రెప్పలు గట్టిగా ఒత్తుకొన్నాడు. రెండు కన్నుటి బొట్లు నేలమీద పడ్డయ్. ఏమి చెయ్యాలి? మామగారికి కార్డు రాయాల్సిందేనా? దీర్ఘంగా లోజూతూ ఎడతెగని ఆలోచనలతో ఇంటికి వచ్చాడు.

ఇంటి వరండాలో ఎవరో కూర్చొని ఉన్నట్లుండి చూస్తున్నా గూడా మనకి మనకగా సరిగా తెలియటంలా, ఏదో లోకంలో ఉన్నట్లుంది. ఆ వ్యక్తి నవ్వు మొహం పెట్టాడు. తెలిసిన మనిషే, ఎవరో——ఆ, ఎవరూ, మామగారా... మామగారే...

"ఎప్పు డొచ్చారండీ " అన్నాడు సీరసంగా.

"మీ రటు వెళ్ళారు. మా నాన్నగారు ఇటు వచ్చారు" అన్నది లోపల్నించి వస్తూ భార్య.

అట్లాగా, అంతోసేటనింటి కూర్చున్నారా?" అని, ఏదో సీరసంగా ఊరుకొన్నాడు వెంకటేశం. మామగారు ప్రారంభించారు:

"ఉత్తరం రాశావు ఇబ్బంది అని, ఏదీ ఇబ్బంది పడొద్దని నీకు కార్డు రాశాను. అందిందిగా."

"లేదండీ, ఏ కార్డూ అందలేదు."

"అందలేదా, ఎట్లా మిస్ అయిం దబ్బా. అందుకని మళ్ళా తిరుగుతున్నా వేమిటి?"

ఇద్దరూ కాసేపు మాట్లాడలా. మళ్ళీ మామగారే—

"సరే నే వెళ్ళాలి. ఇదిగో" అంటూ అయిదు వందల నోట్లు తీసి ఇచ్చాడు. నెమ్మదిగా చేయి చాచి అందుకొన్నాడు వెంకటేశం.

"ఎందుకైనా మంచిదని ఒక నోటు ఎక్కువ వేసి ఇచ్చాను. ఎప్పుడేనా అవసరమైతే తెలియజేయి. ఇబ్బంది పడకు" అన్నారు మామగారు. బయటికి వెళుతూ, "వెళ్ళొస్తా నమ్మా, ఆయన రాయటానికి మొహమాట పడతాడేమో నువ్వు రాస్తుండు అవసరమైతే. ఉన్నంతలో సర్దుకొందాం అట్లాగే" అన్నారు.

ఆ అమ్మాయి ఊరికే తల ఊపి ఊరుకొన్నది.

"అప్పుడే వెళ్ళారా?" అన్నాడు వెంకటేశం. "కాదులే. పనుంది గాని" అంటూ బయల్దేరారు మామగారు. వెంకటేశానికి కళ్ళు నీళ్ళతో నిండిపోయినయ్. మామగారు బస్ ఎక్కే ప్రయత్నంలో ఉండగా, మొహం పక్కకు తిప్పుకొని ఆగకుండా వచ్చే కన్నీళ్ళకు దారి వదిలాడు. బస్ కదిలింది.

"మరి వస్తా, ఉత్తరం రాయి, ఇబ్బంది నిమిత్రం పడకు, సిగ్గు."

వెంకటేశం అరెత్తి తెప్పలార్చు కుండా కన్నీటి పొరలమధ్య నుండా మామగారి వెన్నుదిగా తల ఊపాడు.

1955-56 లో నిజాలూరుంది 151 అంగుళాల రూపాయల నోట్లుతుగల మిడి ఫెయ్యిను ఇండియా దిగుమతి చేసుకుంది. ఇండియాలో బాగా పిల్లు ఎడాపెడా వేసే స్వాతంత్ర్యం ప్రసాదించినేనని, అంటుంటం అనేక కారణాలు కనిపిస్తుంటాయి. [illegible] యు. యు. వా ప్రకటించారు.

(8 వ కాలం తరువాయి)

సంఘం ఒకటి ఏర్పాటు చేయబడింది. గృహాలలో జరుగుతున్న నాలుగు ఇండియా సమాజాల నిర్వాహకులు ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు జరుపుతూ, పుంజేయుచు తోడ్పడడానికి నాలు ఈ సంఘం ఏర్పాటు చేయబడింది. దీనికి ఈ సంస్థ కార్యక్షేత్రం మాన్‌హాటన్ 200 అడుగుల మ్యూజియంలు పార్కులు మొదలైన ఆశ్రయించబడుతున్నది.

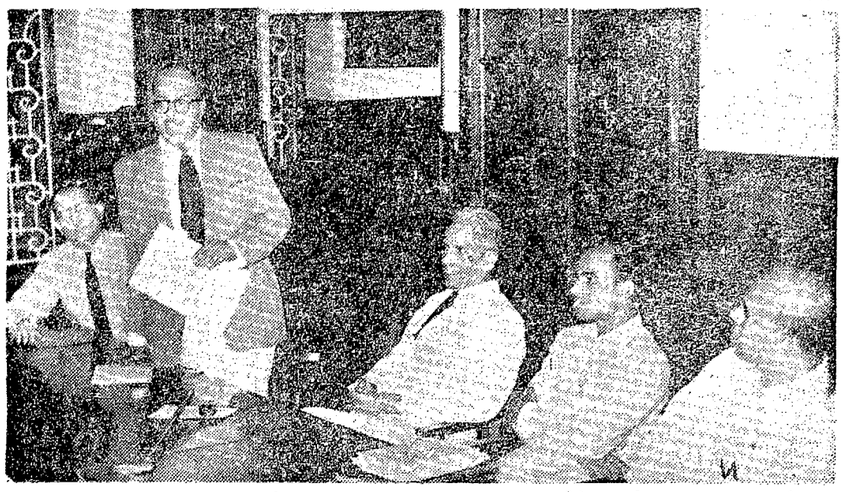

ఇండియా ఆర్కియలాజికల్ సొసైటీ వార్షికసమావేశం ఆగస్టు ఒకటవ తేదీన హోటల్ దానప్రకాశ్‌లో జరిగింది

వివిధదేశాల శిల్పాలు, చిత్తరువుల ప్రతికృతులకు అమెరికాలో గిరాకీ

అమెరికాలో దాదాపు ఏ కళా ప్రదర్శనాలయానికైనా నివరైనా వెళ్ళి, అక్కడ ప్రదేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలనుంచీ సేకరించి వుంచబడివున్న చిత్తరువుల, శిల్పాల, పింగాణీవస్తువుల, జానపద కళా ఖండాల, చేతిపని వస్తువుల ప్రతికృతులను సరసమైన ధరలకు కొనుక్కోవచ్చు.

విశేష ప్రాధాన్యం కల ఒక ఉద్యమాన్ని ఈ కొద్ది మాటలలో వర్ణించవచ్చు. నాణ్యమైన వస్తువులతో అలంకరణ పట్ల—వాటిలో చాలావరకు గృహాలంకరణల పట్ల—అమెరికా ప్రజల శ్రద్ధ పెరుగుతూ వుండడమే ఆ ఉద్యమం.

ఆ ఉద్యమంవల్ల ఇప్పటికే విశేష పరిణామాలు చాలా కలిగాయి. ఉదాహరణకు ఈ కళా ప్రదర్శనాలయాలకు సాలీనా 70 లక్షల డాలర్ల ఆదాయం లభిస్తున్నది. ఈ ఆదాయాన్ని అవి ఇతోధిక వ్యాప్తికి, సామాజిక కృషికి వినియోగిస్తున్నాయి. మ్యూజియం షాపుల్లో కళా వస్తువులను అమ్మగా వస్తున్న ఈ మొత్తమే, వాటిపట్ల అమెరికా ప్రజల్లో కొత్తగా ఏర్పడ్డ ఆసక్తి జనించిందో నూచిస్తున్నది.

అంతేకాక, ఈ షాపుల కార్యకలాపాల వల్ల ఒక పరిశ్రమ ఏర్పడి నానాటికీ వృద్ధి పొందుతున్నది. అది—మేజు రకం నమూనాలను తయారు చేసే పరిశ్రమ. ఇప్పు డీ పరిశ్రమ కళా వస్తువులను ప్రదర్శనాలయాలకు సరఫరా చేయడమే కాక వాటిలో అనేక మార్గాల చిల్లర వ్యాపారాన్ని జరుపగలుగుతున్నది. మరొక పరిణామ మేమి టంటే, ఈనాడు ఇంత గిరాకీగావున్న ప్రపంచ కళాఖండాల ప్రభావానికి లోనై ఉత్పత్తిదారులుతమవస్తువులను ఇంకా మంచి డిజైను ప్రకారం తయారు చేయడానికి గాను మ్యూజియంలోని కళా ఖండాలను నమూనాగా ఉపయోగించుకుంటున్నారు.

కుర్చీలు, బల్లలు ఎగ్గేరా మొదలు పింగాణీ సామానులవరకు, జవుళి సరుకులు మొదలు గాజు సామానులవరకు అమ్మకానికి గాను అంగళ్ళలో ప్రదర్శించబడుతున్న గృహాలంకరణ వస్తువులలో ఈ కొత్త పోకడలు ద్యోతకమవుతున్నట్లు ఎవరైనా గ్రహించవచ్చు. కాదు చొకగా లభించే అలంకరణ వస్తువులలో కూడా ఉదాత్తమైన అభిరుచి ప్రభావం తరుచు ద్యోతకం అవుతున్నది.

ఈనాటి మేటురకండిజైనులు చేటిని మాత్రంగా తీసుకుని తయారు చేయబడినయో వాటిని కనిపెట్టడం కూడా కష్టమైన పని కాదు. ఉదాహరణకు, డైనందిన జీవితంలో కళ అంతర్భాగంగా మారుతున్న ఈసాకడకు అనేక నిదర్శనాలను న్యూయార్క్‌లో ఎవరైనా గమనించవచ్చు. మెట్రోపాలిటన్ మ్యూజియం తనదగ్గర వున్న పెయింటింగులకు మేలురకం నకళ్లను తయారుచేసి అమ్మడంలో ప్రత్యేక కృషి జరుపుతున్నది. వీటి స్లైడ్లు యూరప్‌లో తయారవుతున్నాయి. నవీన కళా ప్రదర్శనాలయం కళా గ్రంథాల